

Brüssel, 25. november 2019
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAFA 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 25. november 2019

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13722/19

Teema: Toitumisalase tegevuskava neljas eduaruanne
– Nõukogu järeldused (25. november 2019)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused toitumisalase tegevuskava neljanda eduaruande kohta 25. novembril 2019 toimunud nõukogu 3732. istungil vastu võetud kujul.

Nõukogu järeldused**toitumisalase tegevuskava neljanda eduaruande kohta**

1. Nõukogu tunnistab, et nälg ja väärtoitumine kõigis selle vormides on üks suurimaid ülemaailmseid takistusi enamiku kestliku arengu eesmärkide ning õiglase majandusliku ja sotsiaalse arengu saavutamisel,¹ kuna halb toitumine on iseenesest ebavõrdsuse põhjustaja. Nõukogu märgib murega toiduga kindlustamatuse ja väärtoitumise negatiivseid suundumusi² ning toonitab vajadust kiirendada meetmete võtmist kestliku arengu eesmärgi nr 2 saavutamiseks, et teha lõpp näljale ja väärtoitumisele kõigis selle vormides. Maailma näljahäda tõusutrend pärast aastakümneid kestnud pidevat langust rõhutab veelgi tohutut väljakutset seoses nälja kaotamise eesmärgi saavutamisega 2030. aastaks. Praegu kannatab kroonilise alatoitluse all 820 miljonit inimest.
2. Praegu on 149 miljonit alla viieaastast last kängu jäänud, samas kui 49 miljoni samasse vanuserühma kuuluva lapse elu ohustab jätkuvalt akuutne väärtoitumine. Nõukogu märgib tõsise murega kängumise vähenemise tempo aeglustumist ning edusammude erinevusi partnerriikide ja eri piirkondade vahel, eelkõige Aafrikas ja Lõuna-Aasias. Nõukogu on samuti sügavalt mures väärtoitumisest tuleneva kolmekordse mõju (alatoitus, mikrotoitainete puudus ning ülekaalulisus ja rasvumine) tekke pärast kogu maailmas, kusjuures vähemalt kolmandik maailma elanikkonnast kannatab ühe või mitme väärtoitumise vormi all. Praegu süvendab kliimamuutuste ja ökoloogiliste kriiside mõju suurenemine toiduga kindlustatuse ja kõigile piisava toitumise tagamisega seotud probleeme.

¹ Alatoitlusest tingitud majanduslik kahju moodustab Aafrikas ja Aasias 11 % SKPst (ehk ligikaudu 3,5 triljonit USA dollarit aastas) ja rasvumisest tingitud kahju moodustab 2,8 % maailma SKPst (ehk ligikaudu 2 triljonit USA dollarit aastas).

² Toidukriise käsitlev 2019. aasta aruanne „2019 – Global Report on Food Crises“ (<https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>). „The State of Food Security and Nutrition in the World“, juuli 2019. FAO, IFAD, UNICEFi, WFP ja WHO ühine aruanne. Maailma laste olukorda käsitlev 2019. aasta aruanne „The State of the World’s Children 2019. Children, food and nutrition: Growing well in a changing world“, UNICEF.

3. Nõukogu tuletab meelde oma varasemaid asjakohaseid järeldusi ning ELi ja selle liikmesriikide kindlat pühendumust nälja ja igasuguse väärtoitumise lõpetamisele vastavalt kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030, Euroopa arengukonsensusele ja Euroopa konsensusele humanitaarabi valdkonnas, samuti pühendumust sellele, et inimesed saaksid teostada oma õigust piisavale toidule. Sellega seoses tervitab nõukogu komisjoni toitumisalase tegevuskava neljandat eduaruannet³ ning toitumisalaste sekkumiste tõhususe kohta esitatud analüüse.
4. EL ja selle liikmesriigid jätkavad ühiselt partnerriikide ning kohalike, riiklike ja piirkondlike sidusrühmade toetamist, et luua vastupanuvõimelisi elatusvahendeid, tugevdada toiduga kindlustamata piirkondades kohalikke toidusüsteeme, parandada toitumisalaseid tulemusi ning sotsiaalkindlustussüsteeme. Rahvusvahelise koostöö prioriteedina tugevdavad toitumise parandamiseks tehtavad investeeringud inimeste füüsilisi, kognitiivseid ja produktiivseid võimeid ning heaolu. Nõukogu tervitab asjaolu, et komisjon on täitnud 87 % oma rahalisest kohustusest eraldada aastatel 2014–2020 toitumisele 3,5 miljardit eurot, ning kutsub üles tegema kestvaid jõupingutusi eesmärgi täielikuks täitmiseks. Nõukogu tunnistab samuti, et 2025. aastaks on toitumist prioriseerivates riikides kõngumisest päästetud 4,9 miljonit last, mis kujutab endast kiiduväärt edasiminekut eesmärgi suunas vähendada kõngumisjuhtumeid 2025. aastaks vähemalt 7 miljoni võrra.
5. Nõukogu tunnistab, et kõngumine on mitme alusteguri keeruka koosmõju tulemus, ning tervitab komisjoni koostööd teadusasutustega, et paremini hinnata, kuidas ELi abi aitab kaasa muutustele kõngumise valdkonnas. Seetõttu toonitab nõukogu, kui oluline on käsitleda kõiki erinevaid kõngumise vähendamist soodustavaid tegureid, eelkõige sissetuleku ja soolise võrdõiguslikkuse koosmõju, sealhulgas seoses naiste õiguste, otsustusõiguse ja töövõimalustele juurdepääsu, tervise, vee ja kanalisatsiooniga. Nende alustegurite jälgimine asjakohaste näitajate abil on väga oluline.

³ 11850/19 - SWD(2019) 321 final.

6. Nõukogu tunnistab samuti, et äärmiselt oluline on kaitsta, edendada ja toetada eranditult rinnaga toitmist ning asjakohast lisatoitmist, tagamaks, et jõupingutused toiduga kindlustamatuse ja väärtoitumise vastu võitlemiseks oleksid suunatud imikutele ja väikelastele, et säästa hinnanguliselt 820 000 noort elu igal aastal. Toitumine lapse esimese 1000 elupäeva jooksul alates looteest kuni lapse teise sünnipäevani on lapse aju arengu, eluaegse tervise, heaolu ning oskuste arendamise ja elatise teenimise võime seisukohast väga oluline. Sellega seoses märgib nõukogu samuti murega, et ülemaailmselt ei ole tehtud edusamme selleks, et tegeleda viljakas eas naiste seas sagedasti esineva aneemia küsimusega⁴.
7. Osana terviklikust lähenemisviisist tervisele, sotsiaalkindlustusele ja haridusele ning tunnistades kestliku arengu eesmärkide omavahelisi seoseid, toonitab nõukogu sotsiaalsete turvavõrkude, näiteks täisväärtusliku koolitoidu tähtsust spetsiifilistes kontekstides, et edendada tervislikke toitumisharjumusi ja aidata seeläbi kaasa väärtoitumise kaotamisele kõigis selle vormides.
8. Nõukogu toetab aruandes esitatud järeldusi ja peamisi soovitusi, eelkõige järgmist:
- a) **programmide kavandamise tugevdamine sektoriüleselt.** Nõukogu rõhutab kiireloomulist vajadust kiirendada kängumise vähendamist, suurendades mitut sektorit (sealhulgas tervisesektorit) hõlmavaid ning toidusüsteemile keskendatud sekkumisi, mis põhinevad õigustel ning mille puhul võetakse arvesse toitumistavasid ja sooaspekte. Tõenditel põhinevat muutuste teooriat ja asjakohaste näitajate kasutamist tuleb pidada programmide tõhusa kavandamise eeltingimuseks;
 - b) **seosete tugevdamine tootumist ja soolist võrdõiguslikkust käsitlevate tegevussuundade vahel.** Nõukogu rõhutab, kui oluline on soolise võrdõiguslikkusega ja naiste mõjuvõimu suurendamisega arvestamine tootumisalaste programmide kavandamisel ja rakendamisel, et naiste osalemine toidusüsteemides soodustaks vastastikku tugevdava kasu saamist ja edusammude tegemist seoses väärtoitumise kõigi vormidega;

⁴ Ülemaailmne toitumisalane aruanne „Global Nutrition Report 2019“, <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>

- c) **siseriiklike institutsioonide ja rakenduspartnerite toitumisealase suutlikkuse arendamine.** Nõukogu rõhutab, et on vaja strateegilisemat lähenemisviisi toitumisealase suutlikkuse arendamisele ja tugevamat süsteemi, et riiklikke toitumisstrateegiaid, -poliitikaid ja -kavu tõhusalt rakendada;
- d) **partnerluste tugevdamine liikmesriikide, mitmepoolsete organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja erasektoriga elanikkonna tervisega seotud vajadustel põhinevate toitumismeetmete rakendamisel.** Lisaks rahastamise võimendamisele tõhustavad partnerlused partnerite tegevuse koordineerimist, vastastikust täiendavust ja sidusust ning tugevdavad osalemist riiklikes toitumispoliitika alastes dialoogides, toetades sealhulgas riigi tasandist madalama tasandi protsesse;
- e) **vastupanuvõime suurendamine, tugevdades humanitaar-, arengu- ja rahuvaldkonna vahelisi seoseid toitumise parandamiseks.** Nõukogu tuletab meelde ebakindlas ja konfliktikeskkonnas elavate laste akuutse ja kroonilise väärtoitumise kõrget taset. Humanitaar-, arengu- ja rahutagamispüüdlused täiendavad üksteist ja peaksid üksteist tugevdama, et olla suuteline reageerima ebastabiilsetele olukordadele. Nõukogu kutsub komisjoni tungivalt üles kasutama võimalusi, et veelgi tugevdada seoseid toitumisealaste arengu- ja humanitaarkavade vahel, et edendada vastupanuvõimelisi kogukondi ja tegeleda väärtoitumise peamiste põhjustega. Katastroofiohu vähendamist ja kliimamuutuste mõjule vastupanuvõime suurendamist tuleks käsitleda valdkonnaülese küsimusena. Lisaks kinnitab nõukogu taas, et on vaja tunnistada seoseid relvakonfliktide, toiduga kindlustamatuse ja näljaohu vahel ning et EL ja selle liikmesriigid peavad võtma endale kohustuse edendada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2417 rakendamist.

9. Lähtudes üha rohkearvulisematest tõenditest väärtoitumise kõigi vormide vaheliste seoste kohta, tuletab nõukogu meelde nõukogu 2018. aasta novembri järeldusi, milles kutsuti komisjoni üles „esitama ettepanekut vaadata läbi 2010. aasta poliitiline raamistik toiduga kindlustatuse kohta ja 2013. aasta toitumisalane poliitiline raamistik“. See aitaks säilitada ja tugevdada saavutusi tervisliku toitumise ja kestlike toidusüsteemide edendamisel kiiresti muutuv maailmas, suurendades ümberkujundavaid toitumistundlikke investeeringuid, vähendades samal ajal negatiivset mõju kliimale ja keskkonnale ning vähendades ja leevendades kliimamuutuste mõju. Seda tuleb teha vastavalt kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 võetud lähenemisviisile ja selle tegevuskava mõttele. Sellega seoses võtab nõukogu teadmiseks, et kestlike toidusüsteemide ja tervislike toitumismustrite loomine on üks 2019. aasta ülemaailmses kestliku arengu aruandes kindlaks määratud lähtepunkte, mille kohaselt võivad eri sidusrühmade suunatud ja koostööl põhinevad meetmed kiirendada kestliku arengu eesmärkide saavutamist.
10. Nõukogu innustab komisjoni jätkama ja intensiivistama oma tegevust ülemaailmsel tasandil, sealhulgas toitumise ja majanduskasvu seostele pühendatud tippkohtumisel 2020. aastal, edendades ÜRO toitumismeetmete aastakümnet ning maailma toiduga kindlustatuse komitee toidusüsteemide ja toitumist käsitlevate vabatahtlike suuniste ambitsioonikaid tulemusi. Lisaks innustab nõukogu komisjoni osalema 2021. aastal toimuval ÜRO toidusüsteemide tippkohtumisel, et kiirendada jõupingutusi kestliku arengu eesmärgi nr 2 saavutamiseks.
11. Nõukogu tuletab samuti meelde kohustust tõhustada ühist programmitööd, et tagada suurem sidusus ja kooskõla ELi ja selle liikmesriikide vahel, et toitumine jääks ELi arengukoostöö tegevuskava keskmesse. Kõnealustes koordineeritud jõupingutustes tuleks keskenduda nendele piirkondadele ja riikidele, kus vajadused on kõige suuremad.